

**Najwyższa Izba Kontroli
Departament Gospodarki,
Skarbu Państwa i Prywatyzacji**

Warszawa, dnia 8 grudnia 2010 r.

**Pani
Anna Zgorzelska
Zarządca Przedsiębiorstwa
Budownictwa Przemysłowego
„Petrobudowa”
w Płocku**

P/10/047
KGP-4101-05-09/2010

WYSTĄPIENIE POKONTROLNE

Na podstawie art. 2 ust. 1 ustawy z dnia 23 grudnia 1994 r. *o Najwyższej Izbie Kontroli*¹ (dalej *ustawa o NIK*), Najwyższa Izba Kontroli² przeprowadziła w Przedsiębiorstwie Budownictwa Przemysłowego „Petrobudowa” w Płocku³, w ramach tematu *Realizacja prywatyzacji bezpośredniej przez wojewodów*, kontrolę sytuacji ekonomiczno-finansowej i prawnej Przedsiębiorstwa oraz prowadzonych w latach 2007 - I półrocze 2010 r. działań w zakresie jego restrukturyzacji i prywatyzacji.

W związku z ustaleniami przedstawionymi w protokole kontroli, podpisanym w dniu 29 listopada 2010 r., Najwyższa Izba Kontroli - Departament Gospodarki, Skarbu Państwa i Prywatyzacji, stosownie do art. 60 *ustawy o NIK*, przekazuje Pani Zarządcy niniejsze *Wystąpienie*.

1. Najwyższa Izba Kontroli pozytywnie ocenia realizację podstawowych działań PBP Petrobudowa przewidzianych w programach naprawy, prowadzących do obniżenia zadłużenia

¹ Dz. U. z 2007 r. Nr 231, poz. 1701 ze zm.

² Departament Gospodarki, Skarbu Państwa i Prywatyzacji.

³ Dalej PBP Petrobudowa lub Przedsiębiorstwo.

Przedsiębiorstwa. Nie osiągnięto natomiast wyników w działalności podstawowej, które w sposób trwały zapewniłyby Przedsiębiorstwu możliwość efektywnego funkcjonowania i skutecznego konkutowania na rynku produkcji mas i prefabrykatów betonowych.

2. Najwyższa Izba Kontroli pozytywnie ocenia realizację przez PBP Petrobudowa w latach 2007–2010 podstawowych zamierzeń, określonych najpierw w *Programie naprawy*, z czerwca 2006 r., a po uchyleniu zarządu komisarycznego, w *Programie zmian i usprawnień* z sierpnia 2007 r., zmienionego następnie w sierpniu 2008 r. Programy te były zatwierdzane przez Wojewodę Mazowieckiego. Głównym celem tych programów była restrukturyzacja aktywów i pasywów Przedsiębiorstwa, polegająca na sprzedaży zbędnych składników majątku oraz spłacie jego zadłużenia.

2.1. W 2007 r. PBP Petrobudowa sprzedało dwie nieruchomości (działka, z budynkiem biurowym i działka z hotelem). Uzyskane środki finansowe w łącznej kwocie 4 752 tys. zł, w całości zostały przeznaczone na uregulowanie zaległych zobowiązań budżetowych wobec Urzędu Skarbowego, Urzędu Miasta Płock, zobowiązań wobec Zakładu Ubezpieczeń Społecznych oraz zobowiązania wobec Banku Handlowego. W konsekwencji zredukowano zobowiązania Przedsiębiorstwa o 47,1%, tj. z 7 707,9 tys. zł na koniec 2006 r. do 4 074,7 tys. zł na koniec 2007 r.

W 2010 r. sprzedano inne, zbędne nieruchomości, a uzyskane za nie środki finansowe pozwoliły w pełni zlikwidować zaległe zobowiązania wobec budżetu i ZUS. Na dzień 30 czerwca 2010 r. stan zobowiązań wynosił już tylko 1 115,6 tys. zł, co oznaczało ich zmniejszenie o 85,5% w porównaniu do wielkości z końca 2006 r. Sprzedaż składników majątkowych Przedsiębiorstwa została dokonana zgodnie z przepisami, określonymi w rozporządzeniu Rady Ministrów z dnia 5 października 1993 r. w sprawie zasad organizowania przetargu na sprzedaż środków trwałych przez przedsiębiorstwa państwowe oraz warunków odstąpienia od przetargu⁴.

2.2. W programach naprawczych przewidziano także działania na rzecz poprawy efektywności gospodarowania PBP Petrobudowa, poprzez wzrost wolumenu produkcji i sprzedaży wyrobów, stosowne działania marketingowe oraz restrukturyzację bieżących kosztów. W ocenie NIK, uzyskane efekty były znikome i nie świadczyły o osiągnięciu w miarę trwałej i stabilnej sytuacji ekonomicznej Przedsiębiorstwa.

W 2007 r. PBP Petrobudowa osiągnęło wprawdzie zysk brutto z całokształtu działalności w wysokości 2 764,8 tys. zł, był on jednak wynikiem dokonanej ww. sprzedaży

⁴ Dz. U. Nr 97, poz. 443 ze zm.

nieruchomości. Zysk na transakcjach zbycia nieruchomości wyniósł 3 733,8 tys. zł, podczas gdy wynik na sprzedaży produktów w 2007 r. zamknął się stratą w wysokości 569,0 tys. zł, tj. wyższą o 14,5% od wykazanej w 2006 r. (497,0 tys. zł). Poprawa efektywności gospodarowania nastąpiła w następnych dwóch latach. W 2009 r. w porównaniu do roku poprzedniego przychody ze sprzedaży zmniejszyły się wprawdzie z 5 622,5 tys. zł do 4 097,1 tys. zł, tj. o 1 525,4 tys. zł (o 27,1%), lecz w jeszcze większym stopniu Przedsiębiorstwo zdołało obniżyć koszty działalności operacyjnej – o 1 609,1 tys. zł, tj. o 29,4%. W efekcie Przedsiębiorstwo wypracowało zysk na sprzedaży odpowiednio w kwocie 157 tys. zł i 240,7 tys. zł oraz zysk brutto na całej działalności gospodarczej kolejno w wysokości 126,7 tys. zł i 286,7 tys. zł. Wskaźnik zyskowności brutto⁵ wzrósł z 2,2% w 2008 r. do 7,0% w 2009 r.

Powyższej pozytywnej tendencji w zakresie efektywności gospodarowania Przedsiębiorstwo nie zdołało jednak utrzymać w 2010 r. W okresie 10-miesięcy 2010 r., tj. stanowiącym w roku kalendarzowym 83,3% upływ czasu, przychody ze sprzedaży w kwocie 2 937 tys. zł, stanowiły 71,7% sprzedaży w 2009 r., zaś koszty działalności operacyjnej w kwocie 2 975 tys. zł rosły szybciej i stanowiły 77,1% wykonania w 2009 r. W konsekwencji Przedsiębiorstwo wykazało stratę na sprzedaży w wysokości 38 tys. zł. Wykazany zysk na działalności gospodarczej w tym okresie w wysokości 2 525 tys. zł był wynikiem sprzedaży kolejnych składników aktywów trwałych Przedsiębiorstwa.

W ocenie Izby, zahamowania niekorzystnych trendów w zakresie efektywności gospodarowania upatrywać należy w zdecydowanym zwiększeniu rozmiarów sprzedaży, co pozwoliłoby na zmniejszenie wielkości kosztów stałych na jednostkę sprzedanych wyrobów. Do wzrostu rozmiarów produkcji i sprzedaży przyczynić się może m.in. dalsza sprzedaż zbędnych nieruchomości i przeznaczenie uzyskanych w ten sposób środków finansowych na odnowienie środków produkcji, aktualnie zdekapitalizowanych w 81%.

3. Najwyższa Izba Kontroli ocenia negatywnie pod względem legalności i rzetelności stwierdzone przypadki nieprawidłowego naliczania i wypłaty wynagrodzeń członkom Rady Nadzorczej Przedsiębiorstwa. Zgodnie z zasadami, określonymi przez Wojewodę Mazowieckiego, do sierpnia 2008 r. włącznie, wielkość wynagrodzenia należało ustalać w odniesieniu do przeciętnego miesięcznego wynagrodzenia w sektorze przedsiębiorstw w kwartale poprzedzającym okres jego naliczenia i wypłaty. Od września 2008 r. podstawę naliczania i wypłaty tego wynagrodzenia stanowiło przeciętne miesięczne wynagrodzenie

⁵ Mierzony w % jako iloraz zysku brutto i wartości przychodów.

w sektorze przedsiębiorstw w IV kwartale roku poprzedzającego naliczenie i wypłatę. W obu przypadkach stosować należało stawkę bazową ogłaszana przez Prezesa Głównego Urzędu Statystycznego. NIK ustaliła natomiast, że naliczono i wypłacono wynagrodzenia:

- za III kwartał 2007 r. niższe od należnych łącznie o 369,87 zł,
- za II kwartał 2008 r. wyższe od należnych o 264,39 zł,
- za III kwartał 2008 r. niższych od należnych o 205,44 zł,
- za II kwartał 2009 r. wyższych od należnych o 345,85 zł,
- za lipiec i sierpień 2009 r. wyższych od należnych o 154,92 zł.

W ocenie NIK, nie można uznać za usprawiedliwienie wyjaśnień Głównego Księgowego PBP Petrobudowa, że powyższe różnice były skutkiem zaniechania dokonywania korekt wynagrodzeń, w przypadku niewielkich zmian wskaźnika bazowego, stanowiącego podstawę ich naliczenia.

4. Biorąc pod uwagę powyższe oceny i uwagi, na podstawie art. 60 ust. 2 *ustawy o NIK*, Najwyższa Izba Kontroli przedstawia następujące wnioski:

- 1) Rozważenie celowości utrzymywania nieruchomości, niezwiązanych z podstawową działalnością Przedsiębiorstwa.
- 2) Uzgodnienie z zainteresowanymi członkami Rady Nadzorczej sposobu dokonania odpowiednich korekt nieprawidłowo naliczonych i wypłaconych wynagrodzeń.

Najwyższa Izba Kontroli – Departament Gospodarki, Skarbu Państwa i Prywatyzacji, na podstawie art. 62 ust. 1 *ustawy o NIK*, zwraca się do Pani Zarządcy o nadesłanie, w terminie 14 dni od daty otrzymania niniejszego wystąpienia, informacji o sposobie wykorzystania uwag i wykonania wniosków oraz o podjętych działaniach lub o przyczynach niepodjęcia tych działań.

Stosownie do art. 61 ust. 1 *ustawy o NIK*, w terminie 7 dni od daty otrzymania niniejszego wystąpienia pokontrolnego, przysługuje Pani Zarządcy prawo zgłoszenia do Dyrektora Departamentu Gospodarki, Skarbu Państwa i Prywatyzacji NIK umotywowanych zastrzeżeń w sprawie ocen, uwag i wniosków, zawartych w tym wystąpieniu.

W razie zgłoszenia zastrzeżeń, termin nadesłania informacji, o której wyżej mowa, liczy się – stosownie do art. 62 ust. 2 *ustawy o NIK* – od dnia otrzymania ostatecznej uchwały w sprawie powyższych zastrzeżeń.

Dyrektor
Departamentu Gospodarki, Skarbu Państwa
i Prywatyzacji
z up.
(-)Lech Oniszczenko
Wicedyrektor